

© Copyright 2011 Uitgeverij Lambo bv Arnhem

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een automatisch gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, digitaal door fotokopieën of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

De jaren zeventig en de seksuele bevrijding

De tijdgeest van de jaren zeventig dicteerde nadrukkelijk dat men vrij en onafhankelijk diende te zijn.

Het huwelijk was burgerlijk en vrouwonvriendelijk en men diende zich (vooral seksueel) te bevrijden. Men moest niet in zijn geremdheid blijven hangen, maar openstaan voor het avontuur.

Voor veel mensen was dat gegeven een bron van grote onzekerheid en verwarring. Bestaande relaties werden zwaar op de proef gesteld. Verliefd worden en samen gaan wonen was in die tijd vragen om moeilijkheden. Je was wel met iemand samen, maar daar was je nooit zeker van. Bij elk feest of kroegbezoek was het weer afwachten wie met wie mee zou gaan, of wie er mee zou komen. Vaak moest de 'achterblijvende' partner de volgende dag begripvol en tolerant (een vrouw is immers geen bezit!) aanhoren hoe geweldig, of toch een tikje tegenvallend, het allemaal geweest was. Uit angst te worden versleten voor een kleinburgerlijk type met bezitsdrang, kon hij of zij dan zorgen voor het ontbijt als er een minnaar of minnares onverwacht was blijven slapen. Het waren vaak de oudere jongeren die al een tijdje gescheiden waren en die met Sartre, Marcuse of Reich vonden dat ze zichzelf moesten ontplooien. Ze maakten met rappe schreden het tekort aan ontplooiing goed met de partner van iemand anders. Als de oudere jongere nog getrouwd was, dan kwam zijn echtgenote er tijdens de inhaalontlooiingsactiviteiten vaak bij om zich gezellig mee te bevrijden. Seksuele voorkeur speelde geen rol, want lesbisch en homoseksueel zijn kon worden beschouwd als een politieke stellingname.

De Zweedse film *Together (Tillsammen)* geeft een duidelijk beeld van hoe het er aan toe ging in communes waarin geleefd werd volgens de principes van het hippiedom en de seksuele bevrijding. De commune 'Tillsammen' bestaat uit drie mannen en drie vrouwen en is gevestigd in een vrijstaand huis in een doodgewone stadsbuurt in Zweden. De leden zijn karikaturale personificaties van een principe uit het gedachtegoed van het hippiedom. Zo is een van de leden voortdurend doende het communistisch gedachtegoed binnen de groep, maar ook daarbuiten 'te verkopen'. Iedereen houdt hij een Marxistische spiegel voor. Een vrouwelijk lid van de groep komt tot de ontdekking dat ze lesbisch is en wil andere vrouwen ervan overtuigen dat in hen ook een verborgen lesbienne schuilt. Dat geldt ook min of meer voor een mannelijk homoseksueel lid van de commune.

Na de kennismaking met de groep begint het eigenlijke filmverhaal. De groep krijgt uitbreiding wanneer een getrouwde zus van de leider van de commune haar agressieve echtgenoot verlaat en met haar dochtertje bij Tillsammen' aanklopt voor asiel. Dan worden de leefregels van de groep en de vaak dubbele moraal van de burgerlijke maatschappij met humor in beeld gebracht.